

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lag om ändring av 26 och 28 § lagen om avbytarservice
för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUD SAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare ändras så, att de strukturella ändringar som gjorts i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet beaktas i den. De föreslagna ändringarna gäller avgifterna för avgiftsbelagd avbytarhjälp och ersättningarna för avbyartjänst som lantbruksföretagaren själv

ordnat.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Den föreslagna lagen skall dock tillämpas retroaktivt från och med den 1 mars 2003 på ersättningar för avbyartjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat.

MOTIVERING

1. Nuläge

ordnandet av avbyartjänsten.

1.1. Allmänt

I lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) bestäms om lantbruksföretagares rätt till semester och vikariehjälp samt om möjligheten att anlita avgiftsbelagd avbytarhjälp till subventionerat pris i högst 120 timmar per år. Avgiftsbelagd avbytarhjälp kan också lämnas mot full ersättning.

Nettokostnaderna för ordnandet av avbytarservice finansieras genom ett förslagsanslag i statsbudgeten. Såsom lokala enheter med ansvar för ordnandet av servicen fungerar de kommuner som har ingått uppdragsavtal med Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Lantbruksföretagaren har rätt att välja mellan att utnyttja den service som den lokala enheten ordnar och att själv ordna avbyartjänsten. Om lantbruksföretagaren själv ordnar avbyartjänsten betalar den lokala enheten en ersättning som skall täcka de kostnader som företagaren åsamkas på grund av

1.2. Ersättning för avbyartjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

Av dem som har rätt till semester ordnar ca 8 %, dvs. ca 3400 lantbruksföretagare, själv sin avbyartjänst.

Ersättningen för avbyartjänst som lantbruksföretagaren själv ordnar är graderad i två nivåer, och om grunderna för den bestäms i 26 § lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare. Ersättningen är högre då avbytare är en fackman, dvs. anställd hos ett företag eller en sammanslutning som tillhandahåller avbytarservice eller är verksam som självständig yrkesutövare. I dessa fall motsvarar ersättningen den högsta grundlönen för en avbytare med månadslön, multiplicerad med 2,1 (26 § 1 mom. 1 punkten).

För annan avbyartjänst än sådan som avses ovan betalas en ersättning som motsvarar den lägsta grundlönen för en person som tillfälligt är timavlönad avbytare, ökad med 30 % (26 § 1 mom. 2 punkten).

1.3. Avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp

Subventionerad avgiftsbelagd avbytarhjälp utnyttjas år 2003 av uppskattningsvis 11 900 lantbruksföretagare, och antalet avbytartimmar uppgår till ca 490 000. Avbytarhjälp mot full ersättning har utnyttjats i mycket ringa omfattning.

Bestämmelser om grunderna för avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp ingår i 28 § lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare. För subventionerad avgiftsbelagd avbytarhjälp uppbärs en timavgift som motsvarar den lägsta grundlönen för en avbytare med månadslön, ökad med ett erfarenhetstillägg (28 § 1 mom.).

Avgiften för avbytarhjälp mot full ersättning motsvarar den högsta grundlönen för en avbytare med månadslön, multiplicerad med 2,1 (28 § 2 mom.).

2. Bedömning av nuläget

Grunderna för ersättningen för den avbytar-tjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat och grunderna för avgiften för den avgiftsbelagda avbytarhjälpen är bundna till lönesättningen i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet för att nivån på avgifterna och ersättningarna skall följa lantbruksavbytarens löneutveckling direkt med stöd av lag.

Det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet 2003 – 2004 avviker från de tidigare avtalen på så sätt att vid lönesättningen endast avbytarens minimigrundlön har fastställts och inte längre den högsta grundlönen. I avtalet finns inte heller längre separata lönebestämmelser för avbytare med månads- och timlön, utan lönen för alla avbytare bestäms enligt samma grunder. De enda undantagen utgörs av sådana avbytare som är nära släkt med den lantbruksföretagare som får avbytar-service. Dessa betalas timlön som räknas ut enligt en lägre grundlön än minimigrundlönen för avbytare. Det nya avtalet trädde i kraft vid ingången av februari 2003 och en lönesättning enligt det har tillämpats sedan ingången av mars 2003.

Det är nödvändigt att ändra 26 § 1 mom.

och 28 § lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare för att de skall stämma överens med det gällande allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet.

3. Föreslagna ändringar

3.1. Ersättning för avbytar-tjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

I propositionen föreslås att 26 § 1 mom. 1 punkten ändras så, att ersättningen för avbytar-tjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare, multiplicerad med 2,4. Koefficienten höjs från nuvarande 2,1 eftersom den lön som ligger till grund för ersättningen är lägre än tidigare. Minimigrundlönen för en avbytare är 7,65 euro i timmen sedan ingången av mars 2003. Ersättningen för utnyttjandet av en professionell avbytare skulle enligt förslaget bli 18,36 euro per timme. Före den allmänna förhöjningen i mars 2003 uppgick ersättningen till 18,02 euro per timme. Den högsta grundlön enligt vilken ersättningen fastställdes uppgick då till 8,58 euro per timme.

Det föreslås att 26 § 1 mom. 2 punkten ändras så, att grunden för ersättningen är den minimilön per timme som betalas till lantbruksavbytare, ökad med 20 %. Avbytarens minimigrundlön är 7,65 euro per timme och därmed uppgår ersättningen till 9,18 euro per timme. Ökningsprocentsatsen sänks från nuvarande 30 till 20 så, att ersättningen stiger i ungefär samma förhållande som de andra ersättningarna och avgifterna i denna proposition. Den lägsta grundlönen enligt gällande bestämmelse var före den senaste allmänna förhöjningen 6,87 euro per timme och den ersättning som räknats ut på basis av den 8,93 euro per timme.

3.2. Avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp

Det föreslås att i bestämmelsen om subventionerad avgiftsbelagd avbytarhjälp i 28 § 1 mom. lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare görs de tekniska ändringar som är nödvändiga till följd av att avbytare med månadslön och timlön inte längre nämns

separat i lönesättningsbilagan till tjänste- och arbetskollektivavtalet. Grunden för fastställande av den avgift som uppbärs för subventionerad avgiftsbelagd avbytarhjälp bibehålls i övrigt som tidigare. Avgiften motsvarar minimigrundlönen för avbytare, ökad med ett erfarenhetstillägg, och den uppgår för närvarande till 8,04 euro per timme. Före den senaste allmänna förhöjningen var avgiften 7,84 euro per timme.

I 28 § 2 mom. bestäms om avgiften för avbytarhjälp mot full ersättning. Avgiften fastställs enligt samma grunder som den ersättning som enligt 26 § 1 mom. skall betalas för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnar. Det föreslås att samma ändringar som i 26 § 1 mom. görs i 28 § 2 mom. Avgiften för avbytarhjälp mot full ersättning motsvarar därmed minimilönen för avbytare, multiplicerad med 2,4. Avgiften blir 18,36 euro per timme. Före den senaste allmänna förhöjningen var avgiften 18,02 euro per timme.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

De taxor och avgifter som avses i propositionen har både i den gällande och den föreslagna lagen bundits till utvecklingen i avbyttarnas lönenivå. De ändringar som föreslås i propositionen har utformats så, att höjningarna av taxorna och avgifterna så väl som möjligt motsvarar de lönejusteringar som för avbyttarnas del trätt i kraft vid ingången av mars 2003. De föreslagna ändringarna har således inte några betydande fristående ekonomiska verkningar.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Kommunala arbetsmarknadsverket, Kommuntjänstemannaförbundet, Lantbruksavbyttarna rf samt Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter har hörts i samband med beredningen.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. På ersättningar för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat skall lagen dock tillämpas retroaktivt från och med den 1 mars 2003, dvs. den tidpunkt då också motsvarande lönejusteringar har trätt i kraft. Om ersättningar redan har betalats för tiden efter detta skall tillägg enligt den föreslagna lagen betalas inom tre månader från lagens ikraftträdande (2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen).

Ändringarna i grunderna för avgiften för avgiftsbelagd avbytarhjälp skall däremot tillämpas först på tjänster som har tillhandahållits sedan lagen trätt i kraft. I 3 mom. i den föreslagna lagens ikraftträdelsebestämmelse skall för klarhetens skull bestämmas att avgiften för tjänster som tillhandahållits före lagens ikraftträdande fastställs enligt de grunder som gällde före den 1 mars 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 26 och 28 § lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 december 1996 om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996) 26 § 1 mom. och 28 §,
dessa lagrum sådana de lyder, 26 § 1 mom. delvis ändrad i lag 1135/2001 samt 28 § i lag 319/2001 och nämnda lag 1135/2001, som följer:

26 §

Ersättning för avbytar-tjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

En lantbruksföretagare har rätt att på ansökan få ersättning för de kostnader som orsakas av avbytar-tjänst som företagaren själv har ordnat förutsatt att han eller hon för tiden för avbytar-tjänsten har frigjort sig från sin i 8 § avsedda uppgiftsandel. Ersättningens storlek per i 8 § avsedd avbytar-timme motsvarar

1) minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, multiplicerad med 2,4, om avbytare är anställd hos ett företag eller en sammanslutning som tillhandahåller avbytar-service eller är verksam som självständig yrkesutövare, samt

2) minimigrundlönen för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, ökad med 20 procent, om avbytare är en annan än i 1 punkten avsedd person.

28 §

Avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp

För avbytarhjälp enligt 16 § 2 mom. uppbärs hos lantbruksföretagaren en timavgift som motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, ökad med ett erfarenhetstillägg.

För avbytarhjälp enligt 16 § 3 mom. uppbärs hos den som anlitar hjälpen en avgift som motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, multiplicerad med 2,4.

Denna lag träder i kraft den 2003.

Ersättningsgrunderna enligt 26 § tillämpas dock retroaktivt från och med den 1 mars 2003. På ersättningar som betalats innan denna lag trätt i kraft skall förhöjningar enligt denna lag betalas inom tre månader från lagens ikraftträdande.

Ersättning för avgiftsbelagd avbytarhjälp uppbärs enligt 28 § till den del som avbytarhjälp lämnats sedan denna lag trätt i kraft.

Avgift för avbytarhjälp som lämnats före lagens ikraftträdande fastställs enligt de av- giftsgrunder som tillämpades före den 1 mars 2003.

Helsingfors den 23 maj 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

Lag

om ändring av 26 och 28 § lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 december 1996 om avbytarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) 26 § 1 mom. och 28 §,
dessa lagrum sådana de lyder, 26 § 1 mom. delvis ändrad i lag 1135/2001 samt 28 § i lag 319/2001 och nämnda lag 1135/2001, som följer:

Gällande lag

26 §

Ersättning för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

En lantbruksföretagare har rätt att på ansökan få ersättning för de kostnader som orsakas av avbyttjänst som företagaren själv har ordnat förutsatt att han eller hon för tiden för avbyttjänsten har frigjort sig från sin i 8 § avsedda uppgiftsandel. Ersättningens storlek per i 8 § avsedd avbytartimme är

1) den högsta grundlönen enligt det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet för en avbytare med månadslön, multiplicerad med 2,1, om avbyttaren är anställd hos ett företag eller en sammanslutning som tillhandahåller avbytarservice eller är verksam som självständig yrkesutövare, samt

2) den lägsta grundlönen enligt det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet för en person som tillfälligt är timavlönad avbytare, ökad med 30 procent, om avbyttaren är en annan än i 1 punkten avsedd person.

Föreslagen lydelse

26 §

Ersättning för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

En lantbruksföretagare har rätt att på ansökan få ersättning för de kostnader som orsakas av avbyttjänst som företagaren själv har ordnat förutsatt att han eller hon för tiden för avbyttjänsten har frigjort sig från sin i 8 § avsedda uppgiftsandel. Ersättningens storlek per i 8 § avsedd avbytartimme motsvarar

1) *minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare* enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, multiplicerad med 2,4, om avbyttaren är anställd hos ett företag eller en sammanslutning som tillhandahåller avbytarservice eller är verksam som självständig yrkesutövare, samt

2) *minimigrundlönen för en lantbruksavbytare* enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, ökad med 20 procent, om avbyttaren är en annan än i 1 punkten avsedd person.

Gällande lag

28 §

Avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp

För avbytarhjälp enligt 16 § 2mom. uppbärs av den som anlitar hjälpen en timavgift som motsvarar den lägsta grundlön som enligt det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet betalas till en avbytare med månadslön, ökad med ett erfarenhetstillägg.

För avbytarhjälp enligt 16 § 3mom. uppbärs hos den som anlitar avbytarhjälp en avgift som motsvarar den högsta grundlönen enligt det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet för en avbytare med månadslön, multiplicerad med 2,1.

Föreslagen lydelse

28 §

Avgifter för avgiftsbelagd avbytarhjälp

För avbytarhjälp enligt 16 § 2mom. uppbärs hos lantbruksföretagaren en timavgift som motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, ökad med ett erfarenhetstillägg.

För avbytarhjälp enligt 16 § 3mom. uppbärs hos den som anlitar hjälpen en avgift som motsvarar minimigrundlönen per timme för en lantbruksavbytare enligt det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet, multiplicerad med 2,4.

Denna lag träder i kraft den 2003.

Ersättningsgrunderna enligt 26 § tillämpas dock retroaktivt från och med den 1 mars 2003. På ersättningar som betalats innan denna lag trätt i kraft skall förhöjningar enligt denna lag betalas inom tre månader från lagens ikraftträdande.

Ersättning för avgiftsbelagd avbytarhjälp uppbärs enligt 28 § till den del som avbytarhjälp lämnats sedan denna lag trätt i kraft. Avgift för avbytarhjälp som lämnats före lagens ikraftträdande fastställs enligt de avgiftsgrunder som tillämpades före den 1 mars 2003.
